

24. emakeeleolümpiaad
PIIRKONNAVOOR 24. jaanuaril 2009
XI-XII klass

ÜLESANDED

Nimi: Kool: Klass: Punkte:

Ülesanne 1 (tekst 1). Loe läbi tekst 1 (kreet, *Nagu karbas su kõrval*), ja kui märkad õigekirja- või näpuvigu, paranda need kohe, märkides ka paremäärele linnukesega oma paranduste kohta. Seejärel lahenda ülesanded (1.1–1.7).

1.1. Mis on teksti mõte? Pane oma tõlgendus terviklikult ja lühidalt kirja.

1.2. Kuidas tekst haakub nüüdis-Eestis levinud suhtumisega inimesse?

1.3. Kuidas suhtub autor laveerijatesse? Põhjenda oma vastust teksti toel.

1.4. Mida tekstist järelduvalt põhijoontes tähendab *karbas*?

1.5. Mis tekstis viitab autori headele teadmistele karbase kohta? Esita kolm argumenti ja kinnita neid näidetega.

1.6. Leia tekstis kolm joont, mis muudavad autori keelestiili eripäraseks. Too iga kohta üks näide.

1.7. (a) Mis on võõrsõna tunnused? Leia tekstis (b) üks võõrtegasõna ja (c) kaks võõrnimisõna. Seleta nende tähendust või esita sobiv sünonüüm.

a)

<i>Sõna</i>	<i>Seletus või omasünonüüm</i>
b)	
c)	

Ülesanne 2 (tekst 2; katkend). Loe tekst läbi ning täida ülesanded (2.1 ja 2.2).

2.1. Mis liiki tekstiga on tegemist? Millest seda järeldad?

2.2. Leia tekstist nõutud keelend(eid) ja täida ülesanded.

a) Leia teises lauses kirjavahemärgivead ja kirjuta lause siia õigesti välja.

---

b) Leia üks täiesti korrektne lause, kanna see siia ja määra selle liikmed.

---

c) Paranda osalause *meil on väga suur asortimend* võõrsõna nii, et lause oma mõttelt konteksti sobiks.

---

d) Leia üks vales käändes sihitis ja paranda see.

---

e) Leia üks nimisõna kokku-lahkukirjutuse viga ja kirjuta leitu siia õigesti välja.

Ülesanne 3 (tekstid 3–7). Loe viidatud tekstid läbi ning paranda kohe lugedes märgatud õigekirja- ja näpuvead (sh vahemärgivead), märkides ka paremäärele linnukesega oma paranduste koha. Seejärel lahenda ülesanded (3.1–3.9).

3.1. Märki numbritega, millised tekstidest 3–7 on seotud ja millised sidumata.

a) seotud tekstid:

---

b) sidumata tekstid:

3.2. Leia Marek Strandbergi tekstist (a) faktid (k.a faktiviited) ja (b) arvamused (sh hinnangusõnad ja –väljendid), millega ta põhjendab oma seisukohta, et Lääne-Eesti saarestikus tuleks kasutada tuuleenergiat. Võrdle tema väiteid tabelite ja joonistega (5–7) ning too lühidalt välja, mis tema seisukohta toetab.

a)

---

b)

---

c)

3.3. Üldista tekstide 3–7 alusel, miks Eestis võiks taastuvenergiat kasutama hakata ja mis tingimustel.

3.4. Üldista tekstide põhjal kokkuvõtlikult, kus oleks kõige otstarbekam tuuleenergia kasutamist alustada.

3.5. Arutle tekstide ja oma arusaamiste toel lühidalt ligikaudu 10-12 lausega (u. 120 +/- 20 sõnaga), miks energiatuulikuid võiks ja miks ei tohiks Hiiuimaale paigutada. Toeta oma väiteid võimalusel tekstidest 3–7 leitud faktidega. (NB! Sõnade arv ei ole kuigi oluline, kuid väga lühike tekst ei luba arutleda ja palju pikemaks pole aega.)

3.6. Üldista tekstist 7 (tabel 2), milline vahetu ja milline pikaajaline negatiivne mõju võib müral olla inimese tervisele ja enesetundele.

3.7. Leia tekstidest 3 ja 4, kumba autorit esitleb ajaleht autoriteedina, ja kinnita oma väidet faktiga.

3.8. Põhjenda, kumma autori stiil on propagandistlikum ja toeta oma arvamust näidetega (retoorilised küsimused, selgelt esile toodud vastaspool, vastaspoole negatiivne kujutamine, hinnangulised sõnad ja väljendid nähtuste, mõtteviiside või inimeste kohta vm).

3.9. Leia tekstist 2 nõutud tunnustega võõrsõnu:

- üks võõrnimisõna, mis esineb liitsõna põhisõnana
- üks võõrnimisõna, mis esineb liitsõna täiendosana
- kaks tuletatud nimisõna, millel on võõrtüvi
- kolm võõromadussõna
- üks võõrtegasõna